

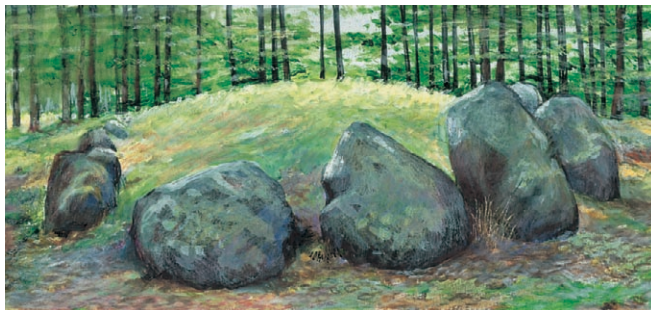
Sønderhavskovene ved Flensborg Fjord

Beskrivelse

Sønderhavskovene ligger langs et bakkestrøg, der er afsat under istiden. Det gør at skovene er meget varierede i deres opbygning. Nogle steder er der leret bund, og andre steder er jorden mere gruset. De fleste skovområder er meget bakkede. I de østlige dele skråner de stærkt ned mod Flensborg Fjord. Der er dybe slugter med kilder på baksiderne og renvandede bække i bunden. Her findes også områder der har mere jævnt terræn og ensartede bevoksninger således som det er tilfældet i Kelstrup Fredskov.

Til sammen dækker arealerne knap 200 hektar med frodig løvskov. Den mest almindelige træart er bøg, men der findes også mange ege- og asketræer.

Skovene er i tidens løb opkøbt af den danske stat. Den ældste offentligt ejede skov i området er Kelstrup Fredskov.

Langdysse ved Hjortemosevej.

Skovdrift

Skovene drives så naturnært som muligt. Det vil sige med små lysninger og mange træarter i flere etager over hinanden. De fleste steder spirer og gror de nye træer villigt fra de voksne træers frø, uden at man behøver at gøre noget.

Hønsnap Skov ligner en naturskov meget, fordi den tidligere har været opdelt i mindre stykker, som er blevet behandlet forskelligt af hver sin ejer – såkaldt bønderskov.

I de kommende år vil en del nåletræbevoksninger forsvinde. Der vil dog fortsat blive plantet grantræer for variationens skyld, og for at give rådyrene gemmesteder i vinterhalvåret.

Biologi

I skovene er der et rigt dyreliv med både rådyr, ræve og grævlinger. Her ses og høres mange almindelige skovfugle – også ravn og spætter.

Der vokser adskillige forskellige buske og træer på den frodige bund. Kristtorne med deres stedsegrønne og stikkende blade er karakteristiske for området. De findes mange steder, og enkelte eksemplarer bliver mindre træer. Også de smukke og imponerende elfenbenspadderokker er udbredt adskillige steder på fugtigt terræn.

Skelbækken mellem Kelstrup Fredskov og Hønsnap Skov er en af Sønderjyllands reneste bække. På grund af terrænets stærke fald ned mod Flensborg Fjord ligner den en bjergbæk med sit slyngede forløb og små vandfald. Hver vinter svømmer store havørreder op fra havet for at yngle i bækken.

Historie

Skovene er muligvis rester af stenalderens urskov, selv om de mange kæmpehøje og langdysser i området viser, at dele af skovene har været dyrket som landbrug siden stenalderen.

Kelstrup Fredskov har været statsejet fra 1852, hvorimod Hønsnap Skov har været ejet af lokale bønder helt op i forrige århundrede. I 1926 købte staten således den centrale del af skoven.

I Hønsnap Skov kan man stadig se gamle skel mellem de forskellige bønders ejendomme. Skellene er markeret dels med sten og dels med grøfter og volde.

Vejene fra landbrugslandet ned igennem skovene til fjorden var tidligere meget vigtige. Fjordvejen langs kysten blev først bygget i 1934 – 1936. Inden den tid kunne man kun komme ned til vandet ad de stejle veje fra baglandet. Bønderne fragtede en del af deres landbrugsprodukter til fjorden og fik dem sejlet til Flensborg og flere østjyske byer. Tørv blev kørt til vandet og sejlet til teglværkerne ved fjorden.

På tur i Sønderhavskovene

I bil kan man opleve Sønderhavskovene langs Fjordvejen og ad skovvejen Frueskovvej. Man kan eventuelt krydse Sønderborgvej og fortsætte igennem Kelstrup Plantage nord for landevejen. Der er bilkørsel tilladt igennem plantagen ad Byglængvej og Stokkebrovej.

Til fods kan man følge den afmærkede vandrerute. Det tager ca 2 timer at gå hele ruten igennem. Hvis man starter på p-pladsen i Hønsnap Skov ved Fjordvejen, kan man f.eks. vælge kun at gå runden omkring Springom Dammene. En mellemlang rute kan laves ved at undlade delen i Kelstrup Fredskov. På den måde kommer man forbi de to nok smukkeste områder i Sønderhavskovene ved Springom Dammene og Frueskovvej.

Vejpligtstenen ved Frueskovvej.

Velkommen til Sønderhavskovene

Den nordlige Springom Dam i Hønsnap Skov.

Privat transport

Sønderhavskovene nås lettest fra Fjordvejen mellem Kruså og Rinke-næs. Frueskovvej, der slynger sig ned gennem slugten mellem Kelstrup Fredskov og Hønsnap Skov, er åben for motorkørsel og er en meget smuk rute.

Offentlig transport

Buslinie 10 mellem Sønderborg, Gråsten, Kruså, Padborg og Flensborg kører forbi skovene ad Fjordvejen. Bussen holder ved Rønshoved, Skovly og Sønderhav.

Hunde

Overalt i skovene skal hunde føres i snor af hensyn til gæster og dyr. Nærmeste hundeskov ligger ved Kiskelund Plantage nord for Kruså.

Ridning

Det er tilladt at ride på skovvejene og i skovbunden. Der må ikke rides i nyplantninger, på fortidsminder og hvor der er skiltet med forbud.

Handicapegnethed

Skovvejene kan normalt befærdes med kørestol eller barnevogn. I den sydlige del er der mange bakker. Den gule vandrerute kan ikke passeres med kørestol eller barnevogn mellem Oesedevej og Frueskovvej.

Kontakt

Sønderhavskovene forvaltes af Skov- og Naturstyrelsen, der lokalt kan kontaktes ved Gråsten Statsskovdistrikt, Felstedvej 14, 6300 Gråsten. Tlf: 74 65 14 64. E-mail: d44@sns.dk, www.skovognatur.dk/graasten

• Sønderhavskovene ved Flensborg Fjord

»Vandreture« er en serie foldere over udvalgte naturområder. De kan fås på biblioteker og turistbureauer samt ved indgangene til mange af områderne. Se også www.skovognatur.dk

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

- forvalter statsejede skove og andre naturområder i hele landet
- tager ved driften hensyn til befolkningens friluftsliv, produktion af træ og beskyttelse af natur- og kulturværdier.

Denne og mange andre vandretursfoldere er oversat til tysk og/eller engelsk

Sønderhavskovene Flensborg Fjord

076-0404 Layout: Niels Moes. Kort: Parabol. Tegninger: Poul Andersen. Tryk: Phönix Trykkeriet AVS. Denne tryksag bærer det nordtyske miljømærke Svanen. Licensnr. 541 006

Skov- og Naturstyrelsen
Vandreture nr. 76

